

TARPAN hajcsepp korpa ellen!

A Tarpán hajcsepp olyan hajtápszer, amely megerősíti a fejbőrt és koncentráltan tartalmazza a haj növése, táplálása, egészségének megmaradása szempontjából nélkülözhetetlen tápanyagokat.

Férfiak és nők naponta használják. Nem rontja a frizurát, nem bántja az onduláló haját. Gyermeknek ajánlatos korpa és hajhullás megelőzésére használni.

Két hónapra elegendő csomagolás ára P 3.60.

INSTALLÁCIÓ

A múlt szerdán polgármester-installáció volt a váci uccai városházán. Szendy Károlyt rövid néhány hónapon belül másodszor avatták polgármesterré. Szép és méltóságjeljes ünnep az ilyen, hozzáillő ehhez a mi szép, milliós lakójú nagy városunkhoz, melynek első polgára esküszik hűséget Budapestnek. Hagymányos fény, pompa és harangzúgás. Villanyfényben ragyog az aranyíradás közgyűlési terem, melynek padsoraiban ünnepelőbe öltözött városatyák várják az új polgármestert. A márványerkély olyan ilyenkor, mint egy gyönyörű rózsaszafér; kipirult arcú, szép nők galériája. Ünnepi izgalm vesz erőt a díszes gyülekezeten, mikor Szendy Károly az invitáló-küldöttség élén megjelenik a közgyűlési terem ajtajában. Már a küszöbön lelkes éljenzés fogadja. Elöl két magyarruhás fiatal városi tisztviselő hozza a város háromszínű zászlaját. Utána a polgármester huszára lépdel; forgós fehér kucsma a fején, piros nadrág, aranyujtásos kék dalmány, báránypremmel szegett mente rajta. Kezében kivont kard, tarsoly lóg az oldalán. Sárga csizmáján peng a sarkantyú. Csak azután következik a polgármester díszmagyarban. Kissé sápadt. Mosolyog. Most lett ötvenéves, de negyvennek sem látszik. Azok közül való, kik sosem vévülnék meg.

„Fegyver nélkül jöttem Önök közé“

Az elnöki pódiumon a főpolgármester fogadja, Szendy elmondja az esküt; a szeretetreméltóságban kifogyhatatlan Sipőcz főpolgármester néhány finom szóval köszönti. Ezután az új polgármester mondja el programbeszédét.

Hallgatom a beszédet. Érdekes, hogy mit mond és érdekes, hogy miképpen mondja el az, akit annyi okos ember választ ki, hogy Budapestet kormányozza és millió ember gondját-baját eligazítsa. Szimpatikus, amit mond és végtelenül rokonszenves az egész ember. A nyíltság és őszinteség csendül ki minden szavából. Ahogy mondja, az maga az egyszerűség és természetesség. Nem színészkedik. Nincs benne egy szikra meszterkedtség. Nem szaval és nem érzeleg, de van érző szíve a szenvedések iránt. Nem embe a szép mondásoknak, bár ehhez is ért. Mikor mint polgármester első ízben jelent meg a „tisztelt közgyűlés“ előtt, azzai kezdte, hogy „fegyver nélkül jöttem Önök közé“. És ennek a mondásának volt a legnagyobb sikere. Végtelenül szerény, de azért a polgármesteri állás számára megkövetelt, ami dukál. Nem kerít nagy feneket a dolgoknak. Meglepő művészettel egyszerűsíti le a nagy problémákat. Csak akkor beszél, ha van mondanivalója. Beszédei formásak. De inkább szervező tehetség, mint szónok. Az a bizonyos angol, akire állandóan hivatkozni szokás, Szendy Károlyra is bizvást elmondhatta volna, hogy „a legjobb ember, a legjobb helyen“. Jóeszű, szeretetreméltó, de tekintélytartó és erőskezű, kemény legény, ha kell, biztosan áll kezében a város szekerének gyeplője. Politikája ugyanaz, ami Gambettáé volt: pártokkal kormányoz és — tényleggel igazgat.

Mikor vége volt az installációnak, kifelémenet azt mondja a szomszédom, egy régivágású öregúr:

— Tudjal végeredményben minden polgármesterválasztás lutri. De Budapestnek ebben is szerencséje van: mindig ternót csinál.

A régi jó időkben is méltóságjeljes volt a polgármesteri installáció, de nem volt ennyire színes-díszes. Ezt a színt és díszet már Bárczy István honosította meg, kinek sok minden mellett ehhez is volt érzéke. Bárczy István honosította meg azt is, hogy a beiktatáson a bevonuló új polgármester előtt a díszbeöltözött huszár lépkedjen a kivont karddal. Bárczy idejében azonban — ha jól emlékszem — nem is fringival lépdelt a huszár, hanem a szabad királyi város törvénytevé hatalmának jelvényével: a pallossal. Mikor Skultéty Ernő, a legdallásabb polgármesteri huszár egy polgármesteri beiktatás alkalmával első ízben jelent meg a közgyűlésen a pallossal, az öreg Ehrlich G. Gusztáv, megelőzve a menetet, ijedten szaladt be a terembe.

— Mi baj Ehrlich bácsi?! — kérdezte tőle valaki.

— Bárczy kommt mit a grajsze Degenl — lelkendezett az öregúr és elállott a lélegzete a nagy szaladásban.

Montecuccoli

Mikor 1906-ban első ízben választották meg polgármesterré: Bárczy egyszerű fekete Zrinyiben, a sárospataki diákok dalmányában tette le az esküt. Később készítette híres téglaszínű díszmagyarját. Ebben a pompás díszmagyarban festette meg a közgyűlés a Váci uccai városháza számára népszerű polgármesterének a portrajtját. Erre az új díszmagyarrá szükség volt. Hogy miért volt rá szükség, annak is meg volt a maga története.

Olyan volt akkoriban a politika széljárása, hogy katonák mindenképpen kedvében akartak járni a magyaroknak. S hogy megmutassák, mennyire szeretnek bennünket, az egyik új csatahajót Budapestről neveztek el. A „Budapesti“ nevű hajó keresztelőjére és vízrebocsátására azután a magyar kormányon kívül meginvitálták Budapest törvényhatósági bizottságát is. A főváros képviselőtársaságában egy kis küldöttség utazott el a keresztelőre. A küldöttséget Bárczy polgármester vezette, ki az ünnepre magával vitte a huszárt Skultétyt is. Skultéty az ünnepen teljes huszári díszben lépdelt a polgármester mellett, kucsomásan, dalmányban, mentében, tarsolyosan. Szép őrmesteres fekete bajuszát akkurátuson kipederte. Azt mondják, hogy a nők, akik látták, mind beleszerettek. Az ellentengernagy: Montecuccoli fogadta a deputációt és amikor Skultétyt meglátta, szentül hitte, hogy csak ez a szép szál magyar ember lehet Budapest polgármestere. Szegény Bárczyra rá sem nézett, hanem egyenesen Skultétyhez lépett s elbájoszó mosollyal bemutatkozott neki.

— Montecuccoli!

Skultéty rögtön látta, hogy baj van. Ijedten sandított Bárczy felé, de az ellentengernagy nem hagyta annyiban a dolgot, újra bemutatkozott:

— Montecuccoli!

— Pitschen ich bin huszár! — dadogta Skultéty.

— Ja, ja, Herr Bürgermeister Huszár! — mondta szeretetreméltó kontraadmirális — es freut mich sehr.

Szegény pácbakerült polgármesteri huszár alig tudta lerázni a szeretetreméltó nagy urat. Volt azután restelkedés és kimagyarázkodás. De ha jól meggondoljuk: igazán nem lehet csodálkozni, ha az öreg ellentengernagy szemet vetett Skultétyra, mert Skultéty csakugyan pompás kiállítású legény volt. De, így díszben jól festett a többi városi huszár is. Mikor 1903-ban alapításának kétszázadik évfordulóját ünnepelte Szentpétervár: a jubileumra meghívták Budapestet is. Akkor Márkus József főpolgármester látogatott el leibhuszárával és az egyik alpolgármesterrel az orosz fővárosba. A muszka generálisok akkor is nagyon szemeztek a huszárral, akit csak a jó Isten mentett meg tőle, hogy az orosz tábornokok sorra be nem mutatkoztak neki.

Altisztek és szolgák

A polgármesteri huszároknak különben már a legrégebb időben is mindig megkülönböztetett pozíciójuk volt a város cselédinek hierarchiájában. A legrégebb időben különben még nem is volt az a rangja-becsülete a városi altiszteknek, ami ma. A legtöbbnek csak „szolga“ titulus járt. Ámbár két-három úgynevezett „altiszt“-sarzi akkor is akadt közöttük, de ezek azután nagyon nagy urak voltak és a sapkájukon ezüstpaszományt viseltek. A városi szolgák között volt elsőosztályú, másodosztályú és harmadosztályú. Ezek azonban csak piros-sárga-kék zsinórt viseltek a kalapjukon. Azután voltak huszárok, teremőrök, fütők, parádékoscsok, stb. Bárczy István csinált rendet a sokféle sarzi között. Ő szüntette meg a szolgaságot, Bárczy óta minden altiszt altiszt.

A huszárok között jeles ember volt Fadgyas Adolf, Ráth Károly főpolgármester huszára. Alacsony, zömök, szakállas ember volt Fadgyas bácsi. En még ismertem az öreg urat. Rendkívül ékes, bőbeszédű ember volt és nagy volt a tekintélye. Szeretett beszélni régi gazdájáról, Ráday Gedeonról. Fadgyas bácsi ugyanis a szegénylegények sze-

gedi főkommisszáriusa mellől került Budapest főpolgármestere mellé.

— „Denikve eszti bakal“ „Denikve Ráday!“ — szokta mondogatni Fadgyas bácsi. Az „eszti baka“ ugyanis ő maga volt, mert eredetileg egy estei hercegről elnevezett ezredben szolgált. A szegedi híres lélekidomárról állandóan háborzongató históriákat adott elő.

— Egy napon azt mondja Ráday, — meséli az öreg huszár, — azt mondja Ráday: pakkolunk Fadgyas! Furcsa helyekre vezetnek a szálak. Most abbahagyjuk a dolgot.

— Így ért véget a Rózsa Sándor korszaka! — magyarázta az öreg.

Híres huszár volt a Halmos Jánosé is. Zömök, kopasz, szélesvállú és nagybajuszú, őrmesterséget viselt ember, Faragó Mihálynak hívták és arról volt híres, hogy — nem találta fel a puskaport. Mikor a népszerű Szapáry Pali édesapja: Szapáry István meghalt, az özvegy grófnő a fiával együtt látogatott el a polgármesterhez, hogy megköszönje Halmos János kondoleáló levelét. Faragó beviszi a kegyelmes asszony nevéjét a polgármesterhez. Az ajtó kitárul és a huszár int a grófnőnek, hogy Halmos várja. Szapáry Pali gróf szintén együtt akart menni az édesanyjával, a huszár azonban az ajtóban megállítja.

— Maga ne menjen, magát nem mondta!...

Faragó Mihályt akkor detronizálták a huszári pozíciójáról. Teremőr lett.

A porzó

Nagy urak és rátarti emberek voltak ezek a régi polgármesterek, akik többnyire szá-

kállt viseltek és nagy tekintélyt tartottak, pedig a főváros egyesítése után csak a főpolgármesternek dukált méltóságos cím. A polgármester csak „tekintetes úr“ volt. A huszár pedig „hallja kend János“ Ráth Károly Viktor-Emánueles szakállt hordott és nagy bajuszt viselt hozzá. Szakálla és nagy bajusza volt Márkus József főpolgármesternek is. Halmos János szintén szakállas ember volt és neki már nagyságos cím járt egészen addig, míg udvari tanácsos nem lett. Attól fogva őt is méltóságosnak titulálták. Az egyesített főváros polgármestere Kamermayer Károly azonban csak bajuszt viselt, vas tag bajuszt szakáll nélkül. Kamermayer büszke ember volt, szeretett parancsolni még a titkárával sem volt túlságosan udvarias. Halmos János a későbbi polgármester volt a titkára, akit akkor még Haberhauer Jánosnak hívtak. Kamermayer bizalmas körben „zabvágónak“ becézte és igen gyakran szólott ki neki a szomszéd szobába.

— Haberhauer jöjjön be porozni!

Ez pedig azt jelentette, hogy a „tekintetes úr“ alár. Mivel pedig akkoriban még a „tapper“ és „itató“ című intézményt nem ismerték, mikor a polgármester úr egy-egy aktára alákanyarintotta a nevé: porzóval öntötték le a nedves írást. Volt zöld porzó, volt piros porzó és kék porzó, mely mikor megszáradt a tintán; gyönyörűen fénylett, ha rásütött a nap. Egy istentelen nagy faalkotmányban állott a porzó a polgármester asztalán a kalamáris mellett. Ezt a porzó tartó faalkotmányt Haberhauer titkár úr kezelte, akiből később Budapest polgármestere lett.

Pásztor Mihály